

Psalm 1

**1 Welzalig de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen,
die niet staat op de weg van de zondaars,
die niet zit op de zetel van de spotters,**

Wie Psalm 1 voor het eerst hoort, denkt misschien dat de dichter een zedenpreek houdt. Met een vermanend leerdicht geeft hij aan, welk menselijk gedrag voor God aanvaardbaar is, en wat niet door de beugel kan. Maar er is met dit lied iets bijzonders aan de hand: Eén enkel mens (vs.1) wordt geplaatst tegenover velen (vs.4). Die ene is een “man” (Hebr. *ish*, een persoon van het mannelijk geslacht), en de velen zijn “goddelozen”. En deze enkeling wordt door de psalmdichter gelukkig geprezen. Het oudnederlandse woord “welzalig” betekent “gelukkig”.

De Here Jezus heeft gezegd: “Onderzoekt de Schriften want... die zijn het die van Mij getuigen” (Joh. 5:39). Na Zijn opstanding zei Hij tegen Zijn discipelen, dat alles moest worden vervuld wat over Hem geschreven stond in de wet van Mozes en in de profeten en psalmen (Luk. 24:44). Ook Psalm 1 getuigt van Hem. In laatste instantie, in letterlijke zin, wanneer het er helemaal op aankomt, is *Hij* de man, die “niet wandelt in de raad van de goddelozen, niet staat op de weg van de zondaars, en niet zit op de zetel van de spotters” (vs.1).

Onze Heer wandelde niet in de “raad van de goddelozen”, maar volbracht in alles wat Hij deed de wil van Zijn Vader. Tegen Zijn discipelen zei Hij: “Ik heb voedsel om te eten dat u niet kent... Mijn voedsel is, dat Ik de wil doe van Hem die Mij heeft gezonden en Zijn werk volbreng” (Joh. 4:32-34). Zijn volksgenoten in de tempel kregen te horen: “Hij die Mij heeft gezonden, is met Mij; Hij heeft Mij niet alleen gelaten, omdat Ik altijd doe wat Hem welbehaaglijk is” (Joh. 8:29).

De Heiland stond niet “op de weg van de zondaars”: koos op geen enkel moment positie zoals zij. In tegenstelling tot Petrus en de andere discipelen was Hij niet bedacht op de dingen van mensen, maar op de dingen van God (Matth. 16:23, Mar. 8:33). Hij was (en is) de Rechvaardige (1 Pet. 3:18). “In Hem is geen zonde” (1 Joh. 3:5). Tegen mensen die Hem maar al te graag wilden beschuldigen of aanklagen, kon Hij zeggen: “Wie van u overtuigt Mij van zonde?” (Joh. 8:46), en iedereen zweeg. Hij heeft “geen zonde gekend” (2 Kor. 5:21) of “zonde gedaan” (1 Pet. 2:22). Hij is “in alle dingen verzocht als wij, met uitzondering van de zonde” (d.w.z. zonder te zondigen, Heb. 4:15). Hij is “onschuldig, onbesmet” (Heb. 7:26) en heeft Zichzelf “vlekkeloos aan God geofferd” (Heb. 9:14, 1 Petr. 1:19).

Dat de Heer “niet zat op de zetel van de spotters” betekent niet alleen, dat Hij nooit de spot dreef met God, de Schrift, of heilige dingen, maar ook dat Hij aan Gods woord

nooit toe- of afdeed (vgl. Matth. 5:17-20). Het woord dat als “spotter” is vertaald, is in het Oude Testament soms als “tolk” (Gen. 42:23), “gezant” (2 Kron. 32:31), “voorspraak” (Job 33:23) of “woordvoerder” (Jes. 43:27) weergegeven. Israëls wetgeleerden zaten “op de stoel van Mozes” (Matth. 23:2). Ze gaven onderricht in de Thora en werden erkend als experts op godsdienstig gebied. Maar ze “spotten” met Gods Woord, omdat ze dit krachteloos maakten met hun overlevering (Matth. 15:9, Mar. 7:7). De gevaarlijkste spotters zitten op een godsdienstige “zetel” en genieten groot aanzien. Om dat te behouden, aarzelen ze niet om van strikvrage, geweld en intriges gebruik te maken. Maar in de mond van de Here werd “geen bedrog gevonden”. Als Hij uitgescholden werd, schold Hij niet terug, en als Hij leed, dreigde Hij niet, maar gaf [Zich] over aan Hem die rechtvaardig oordeelt” (1 Petr. 2:23).

2 maar die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt.

De Heiland “vond Zijn vreugde in de wet van de HERE”. Toen Hij nog maar twaalf jaar oud was, waren de wetgeleerden in de tempel van Jeruzalem al “buiten zichzelf over Zijn inzicht en Zijn antwoorden” (Luk. 2:47). Hij vroeg Zijn ouders: “Wist u niet dat Ik in de dingen van mijn Vader moet zijn?” (Luk. 2:49). Toen Hij na wekenlang vasten verzwakt was en verzocht werd door de duivel, zei Hij: “Niet van brood alleen zal de mens leven, maar van alle woord dat door [de] mond van God uitgaat” (Matth. 4:4, vgl. Deut. 8:3). Zelfs na buitengewoon vermoeiende dagen trok Hij zich terug op een berg, of in de woestijn, om te bidden (Matth. 14:23, Mar. 1:35. 6:46; Luk. 5:16, 6:12, 9:28). Gods onderwijzing was in Zijn hart en stond Hem voortdurend voor ogen: wanneer Hij in Zijn huis was, wanneer Hij onderweg was, wanneer Hij nederlag en wanneer Hij opstond (Deut. 6:6-7). Hij las erin gedurende heel Zijn leven (Deut. 17:19). Het wetboek “week niet uit Zijn mond, maar Hij overpeinsde het dag en nacht” (Jozua 1:8).

3 Want hij zal zijn als een boom, geplant aan waterbeken, die zijn vrucht geeft op zijn tijd, waarvan het blad niet afvalt; al wat hij doet, zal goed gelukken.

Met “wandelen”, “staan” en “zitten” (Psa. 1:1) is alles aangeduid, wat een mens bewust doet. In alles wat Hij deed vermeed de Here elke vorm van kwaad. In heel Zijn spreken en doen handelde Hij in overeenstemming met Gods wil. De man die zó leeft, is volgens de psalmdichter gelukkig. Zo noemt de apostel Paulus in 1 Tim. 1:11 ook God “gelukkig”. God is gelukkig omdat alles wat Hij zich voorgenomen heeft, zal slagen. Dat wordt ook gezegd van de man uit Psalm 1:3, “al wat hij doet, zal goed gelukken”.

Terwijl de verzen 1 en 2 bezingen wat “DE Man” mijdt en wat Hij verkiest, laat het derde vers zien hoe Hij vanwege die wandel *wordt*. Hij wordt “als een boom, geplant

aan waterbeken". Het Hebreeuwse woord dat als "geplant" is weergegeven, kan ook worden vertaald als "overgeplant". Een boompje dat wordt geplant is ergens anders opgekweekt. Van "een boom die bij water geplant is, en die zijn wortels laat uitlopen bij een waterloop" zegt de profeet Jeremia: "Hij merkt het niet als er hitte komt, zijn blad blijft groen. Een jaar van droogte deert hem niet" (Jer. 17:8). Elk gevaar dat een boom kan bedreigen, is voor zo'n boom geen bedreiging meer. In de profetische boeken van het Oude Testament is het verdorren van een plant (en het afvallen van bladeren of bloemen) een beeld van oordeel en vloek (Psa. 37:2, Jes. 1:30, 24:4, 28:1,4; 34:4, 40:6-8; 64:6; Jer. 8:13), terwijl "waterstromen in een dorre streek" Gods zegen uitbeelden (Jes. 32:2) en altijdgroen loof opheffing van de vloek (Ezech. 47:12).

Vanaf vers 3 spreekt de dichter niet langer over het aardse leven van de Messias, maar over het leven dat Hij bij Zijn opstanding heeft ontvangen. Vanwege Zijn volmaakte gehoorzaamheid "tot [de] dood, ja, [tot de] kruisdood" (Fil. 2:8) heeft God Hem "door Zijn rechterhand verhoogd", en Hem "de beloofde Heilige Geest" gegeven (Hand. 2:33). Hij is geworden "als een boom, geplant aan waterbeken". Het leven dat de Messias sinds Zijn opstanding bezit, is onvergankelijk en heeft de dood voorgoed achter zich gelaten.

Van de beeldspraak dat een boom geplant aan waterbeken "zijn vrucht geeft op zijn tijd" geeft de psalmist de volgende verklaring: "al wat hij (de volmaakt gehoorzame Man) doet, zal goed gelukken". Zijn werk lijkt aanvankelijk misschien weinig succes te hebben, net zoals het jaren duurt voor een geplante boom vrucht voortbrengt. Maar "op zijn tijd", de door God bestemde tijd, zal er vrucht verschijnen. En uiteindelijk zal alles wat Hij ooit begon, volmaakt geslaagd blijken te zijn.

De profeet Jesaja heeft over de "knecht des HEREN" gezegd: "Het welbehagen van de HERE zal door Zijn hand voorspoedig zijn" (Jes. 53:10). Waar de HERE plezier in heeft, wat Hij zich heeft voorgenomen, zal door Zijn Knecht volmaakt uitgevoerd worden. Het doel dat God met de geschiedenis heeft zal via Hem worden bereikt (Efe. 3:11). De Messias is "de Redder der wereld" (Joh. 4:42, 1 Joh. 4:14). God heeft Hem "in de wereld gezonden om de wereld door Hem te behouden" (Joh. 3:17, 12:47). Christus neemt "de zonde van de wereld weg" (Joh. 1:29), door deze te bedekken (1 Joh. 2:2). Bij de voleinding van de eeuwen zal de zonde zijn afgeschaft (Hebr. 9:26). "Het woord is betrouwbaar en alle aanneming waard, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is om zondaars te behouden" (1 Tim. 1:15). Wie door de overtreding van Adam tot zondaars werden gesteld, zullen door Zijn gehoorzaamheid rechtvaardigen worden (Rom. 5:19).

Alle vijandschap in de schepping zal door Christus worden opgeheven, want "het behaagde de hele Volheid in Hem te wonen en door Hem alle dingen tot Zichzelf te verzoenen... hetzij de dingen op de aarde, hetzij de dingen in de hemelen" (Kol. 1:19-

20). “Elke knie zal zich eens buigen en elke tong zal belijden, dat Jezus Christus Heer is, tot heerlijkheid van God [de] Vader” (Fil. 2:10-11).

De Messias heeft Zichzelf gegeven “tot een losprijs voor allen” (1 Tim. 2:6), om allen uit de greep van de dood te kunnen bevrijden (Hebr. 2:14-15). Hij werd geopenbaard, “opdat Hij de werken van de duivel zou verbreken” (1 Joh. 3:8). De duivel is een “mensenmoordenaar van het begin af” (Joh. 8:44), maar zijn werk zal geen stand houden. “Evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22). De dood zal door de Messias te niet worden gedaan (1 Kor. 15:25-26, 2 Tim. 1:10, Openb. 21:4). Omdat “het welbehagen van de HERE door Zijn hand voorspoedig zal zijn” (Jes. 53:10), zal Gods Gezalfde “alle mensen behouden”, want dát is Gods wil (1 Tim. 2:4). Hij zal het Hoofd worden van “alles wat in de hemelen en op de aarde is” (Efe. 1:10). Heel de schepping zal uiteindelijk in de “vrijheid der heerlijkheid van de kinderen van God” mogen delen (Rom. 8:18-22).

“Hoeveel beloften van God er ook zijn, in Hem is het ja; daarom is ook door Hem het amen, tot heerlijkheid van God door ons” (2 Kor. 1:20). Gods beloften zijn ontelbaar en oneindig groot. Hoe geweldig is het om te mogen weten dat *al* die beloften door Christus zullen worden vervuld. We mogen er “amen” op zeggen: *Zó* zal het zijn! “Al wat DE man doet, zal goed gelukken!” (Psa. 1:3).

**4 Maar zo zijn de goddelozen niet:
die zijn juist als het kaf, dat de wind wegblaast.**

In vers 4 wordt het tijdelijke, vergankelijke, “ijdele” (d.w.z. zinloze en vruchteloze) bestaan van “de goddelozen” geplaatst tegenover het blijvende, onvergankelijke, vruchtbare en succesvolle leven van DE man. Terwijl DE man is als een boom geplant aan waterbeken, die vrucht geeft op zijn tijd en die zijn blad nooit verliest – alles wat hij doet, gelukt – zijn de goddelozen als “kaf, dat de wind wegblaast”. In het Oude Testament worden de goddelozen (Hebr. “de slechten”, de mensen met kwade bedoelingen) vergeleken met kaf, dat in een ogenblik wordt weggeblazen of met vuur wordt verbrand (Job 21:18, Psa. 35:5, Jes. 17:13, 29:5, 41:15; Hos. 13:3). In Psalm 90 zegt Mozes zelfs, dat alle mensenkinderen (Hebreeuws: “zonen van Adam”) zijn als gras, dat in een oogwenk verdort (Psa. 90:5-7, vgl. Jes. 40:6-8, Jak. 1:9-11 en 1 Pet. 1:24-25). Maar eens zal God tegen die afstammelngen van Adam zeggen: “Keert weder!” (Psa. 90:3). Want de HERE doodt niet alleen, Hij doet ook herleven. Hij doet naar het dodenrijk neerdalen EN daaruit opkomen (1 Sam. 2:6).

**5 Daarom blijven de goddelozen niet staande in het gericht,
de zondaars niet in de gemeenschap van de rechtvaardigen.**

Het “wegblazen” van de goddelozen (Psa. 1:4) is het gevolg van een ingrijpen van de HERE, want de dichter merkt op, dat “de goddelozen niet staande blijven in het gericht” (Psa. 1:5). Wanneer de HERE de mensheid gaat richten, zijn de boosdoeners in een oogwenk verdwenen. Ze kunnen tegenover Hem geen stand houden. Het werkwoord dat in vs. 5 als “staande blijven” is weergegeven kan ook als “opstaan” worden vertaald. Goddelozen hebben geen deel aan de “eerste opstanding”, de opstanding van de rechtvaardigen bij Christus’ komst (1 Kor. 15:23, Openb. 20:5). Psalm 1:5 zal worden vervuld bij de “voleinding van de eeuw” (Matth. 13:40). Dan zal “de Zoon des mensen zijn engelen uitzenden en zij zullen uit Zijn koninkrijk verzamelen alle aanleidingen tot vallen en hen die de wetteloosheid doen, en zij zullen hen in de vuuroven werpen... Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het koninkrijk van hun Vader” (Matth. 13:41-43).

**6 Want de HEERE kent de weg van de rechtvaardigen,
maar de weg van de goddelozen zal vergaan.**

Het wegblazen van de goddelozen als kaf kan worden opgevat als een beeld van de vernietiging van deze mensen. Toen God de mensheid oordeelde door de zondvloed over de aarde te brengen, kwamen alle zondaars immers om, en ook bij het toekomstig oordeel zullen ze ondergaan (Psa. 1:4-5, vgl. 2 Petr. 3:7). Maar als dát de enige bedoeling van de dichter was, had het slot van de psalm moeten luiden: “Want de HERE kent de rechtvaardigen, maar de goddelozen zullen vergaan”. De psalm eindigt echter anders. In vers 6 wordt er een nieuwe gedachte geïntroduceerd. De psalmist spreekt niet meer over het lot van individuele mensen, maar over de verandering die er door het gericht in de wereld zal ontstaan. De “eerste dingen”, de tegenwoordige hemelen en de tegenwoordige aarde waarin boze machten en goddeloze mensen de overhand hebben, zullen verdwijnen en er zullen naar Gods belofte nieuwe hemelen en een nieuwe aarde verschijnen, waarin gerechtigheid woont (2 Petr. 3:13).

Psalm 1 besluit met de woorden: “Want de HERE kent de WEG van de rechtvaardigen, maar de WEG van de goddelozen zal vergaan” (Psa. 1:6). De weg van de *tsaddikim*, de weg van goedheid en barmhartigheid, heeft de toekomst, maar de weg van onrechtvaardigheid, slechtheid en boosheid zal helemaal verdwijnen. De aarde zal vol worden van de kennis van de HERE, zoals de wateren de bodem van de zee bedekken (Jes. 11:9, Hab. 2:14). Uiteindelijk zal er geen enkele vervloeking meer zijn (Openb. 22:3).

* * * * *

